

EDİTÖRÜN NOTU

6 Şubat 2023 günü insanlık tarihinin en büyük felaketlerinden biri ile sarsıldık. 11 ilimizi doğrudan etkileyen iki büyük deprem sonucunda binlerce yurttaşımızı kaybettik. Acılarını asla unutamayacağımız yurttaşlarımızı saygı ve rahmetle anıyoruz. Depremlerde binlerce yıldır çok sayıda kadim medeniyete ev sahipliği yapan, çeşitli etnik ve dini kimliğe mensup insanların bir arada, dostça yaşayageldikleri kentlerimiz yerle bir oldu. Kentsel sit alanlarımız, korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarımız büyük zarar gördü. Binlerce yıllık geçmişin izlerini taşıyan, bize geçmişten gönderilen birer mektup niteliğindeki taşınır-taşınmaz kültür varlıklarımızı gelecek kuşaklara aktarma görevimizin ne kadar önemli olduğu bir kez daha akıllara kazındı. Bu acı deneyimlerden ders çıkartarak, kentlerimizde gerçekleştirilecek olan belgeleme, koruma ve onarım çalışmalarının bilimsel kriterlere uygun yürütülmesi için ilgili alanlara mensup tüm bilim insanlarına büyük görevler düşmektedir. 30 yılı aşkın süredir Arkeoloji, Sanat Tarihi, Arkeometri, Eskiçağ Dilleri ve Antropoloji gibi alanlarda gerçekleştirilen bilimsel çalışmaları sizlerle buluşturan TÜBA-AR Dergisi de bu konularda yapılacak çalışmaların yayımlanması ve geleceğe belge bırakılmasına yönelik üzerine düşen görevi titizlikle sürdürmeye devam edecektir.

Ülkece yaşadığımız bu son derece üzücü sürecin ardından TÜBA-AR Dergisi'nin 32. sayısı ile karşınızdayız. Bu sayımızda Batı Anadolu'dan Moğolistan'a kadar uzanan geniş bir coğrafya ve kronolojik açıdan geniş bir zaman dilimine ait konuları kapsayan birbirinden değerli 9 araştırma makalesi bulunmaktadır. İlk makalede, Eski Smyrna kazılarında ele geçen temizlik gereçlerinden louterion ve banyo tekneleri tanıtılarak, diğer İonia kentleri ve denizasıırı merkezlerdeki benzerleriyle karşılaştırılmıştır. Eskişehir-Küllüoba Höyüğü ile ilgili makale, 2022 yılı kazılarında saptanan bir adak çukurunun, içerisinde bulunan çanak çömlek ve küçük buluntuların yanı sıra arkeozooloji ve arkeobotani verileriyle birlikte ele alındığı multidisipliner bir çalışmadır. Bir diğer makalede, MS 7. yüzyılda önemli İon kenti Efes'in taşındığı ve 14. yüzyılda bir süre Aydınogulları'na başkentlik yapan Ayasuluk'ta, biri günümüze ulaşamayan, diğeri kısmen korunabilmiş iki yapı tanıtılmaktadır. Yazar, ayakta oldukları döneme ait gravür ve fotoğraflardan hareketle bu yapıların birer zaviyeli cami olabileceğini düşünmektedir. Orta Moğolistan'ın kuzeybatısında yer alan Hövsgöl bölgesinde yaşayan bir Moğol aile üzerinden, arkeolojik malzemeleri yorumlayarak göçerlerin yaşam biçiminin geçmişle bağlantısını belirlemeye yönelik araştırma, bu sayıda yer alan bir diğer makalenin konusunu oluşturmaktadır. Roma İmparatorluk dönemi Bithynia'sında "patronus" teriminin kullanımının ele alındığı makalede ise politik bir araç ve ekonomik model olarak patronaj yapısının yaygınlığı, Bithynia taşrasında patronus olarak onurlandırılan Romalı isimler ve kökenlerine dair tartışmalara yer verilmiştir. Çorum-Resuloğlu Erken Tunç Çağı topluluğuna ait uzun kemiklerin kesitsel geometrik analizinin sonuçlarının paylaşıldığı makale, bu dönemde yaşayan insanların fiziksel aktiviteleri hakkında son derece değerli bilgiler içermektedir. Kocaeli'nde 1843 yılında ordunun tekstil ihtiyacını karşılamak için kurulan Çuha Fabrikası'nın Bacalı Ambar olarak adlandırılan dokuma atölyesinin incelendiği bir diğer makale, bu sayıda endüstri mirasımıza ilişkin bir çalışma olarak yerini almıştır. İznik, Hisardere Nekropolü'nde 2021 yılı kazılarında bulunan Roma Dönemi'ne ait Eros Komos betimli iki adet lahdin incelendiği çalışmada, bu lahitlerin yerel mermerden, yerel ustalar tarafından MS 150-170 yılları arasında üretilmiş olabilecekleri sonucuna ulaşılmıştır. 32. sayının son makalesinde, Heybeli Höyük buluntularından hareketle Balıkesir Ovası'nın Neolitik ve Kalkolitik çağlardaki kültürel yapısı incelenmiştir.

Dergimize yazıları ile değer katan tüm araştırmacılara teşekkürlerimizi sunarız. Bu sayının hazırlanması ve okuyucularla buluşmasında büyük emekleri olan TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER başta olmak üzere Editör, Yayın ve Danışma Kurulları ile makaleleri titizlikle değerlendiren hakemlere, teknik ve bürokratik süreci büyük bir özveriyle yürüten Sayın Asiye KOMUT ŞANLI, Cansu TOPRAK ve Ali Buğra ERGİN'e de teşekkürü borç biliriz.

Son olarak dergimizin TÜBİTAK ULAKBİM TRDİZİN ve Avrupa İnsani Bilimler Referans İndeksi'nin (ERIH PLUS) yanı sıra önemli uluslararası alan indekslerinden EBSCO-Art & Architecture Source database veritabanlarında da taranmaya başladığı haberini sizlerle paylaşmak istiyoruz. Hedefimiz ilkeli ve kaliteli yayın politikamızı koruyarak dergimizin daha farklı indekslerde de taranmasını sağlamaktır.

Doç. Dr. Şakir ÇAKMAK
Editör

EDITOR'S NOTE

On February 6, 2023, we were shaken by one of the greatest disasters in human history. We lost thousands of our citizens as a result of two major earthquakes that directly affected 11 provinces. We remember with respect and mercy our citizens whose pain we will never forget. The earthquakes destroyed our cities, which have been home to many ancient civilizations for thousands of years, where people of various ethnic and religious identities have lived together in friendship. Our urban protected areas and immovable cultural assets in need of protection suffered great damage. The importance of our duty to pass on our movable and immovable cultural assets, which bear the traces of thousands of years of history and are like letters sent to us from the past, to future generations has once again come to mind. Taking lessons from these bitter experiences, all scientists from the relevant fields have a great responsibility to ensure that the documentation, conservation and repair works to be carried out in our cities are carried out in accordance with scientific criteria. For more than 30 years, TÜBA-AR Journal, which brings together scientific studies in the fields of Archaeology, Art History, Archaeometry, Ancient Languages and Anthropology, will continue to meticulously carry out its duty to publish the studies to be carried out in these fields and to leave documents for the future.

After this extremely sad process that we have experienced as a country, we are here with the 32nd issue of TÜBA-AR Journal. In this issue, there are 9 valuable research articles covering a wide geographical area from Western Anatolia to Mongolia and a chronologically wide period of time. The first article introduces the louterion and bathtubs found during the excavations at Old Smyrna and compares them with their counterparts from other Ionian cities and overseas centers. The article on the Eskişehir-Küllüoba Mound is a multidisciplinary study on a votive pit discovered during the excavations in 2022, together with the pottery and small finds found in it, as well as archeozoological and archaeobotanical data. In another article, two buildings, one of which has not survived and the other partially preserved, are introduced in Ayasuluk, which replaced important Ionian city of Ephesus in the 7th century and became the capital of Aydınogulları for a while in the 14th century. Based on engravings and photographs from the period of their survival, the author suggests that these buildings may have been mosques with zawayahs. Another article in this issue focuses on a Mongolian family living in the Hövsgöl region of northwestern Central Mongolia, with the aim of interpreting archaeological materials to determine the connection between the nomadic way of life and the past. The article on the use of the term “patronus” in Roman Imperial Bithynia discusses the prevalence of patronage as a political tool and economic model, the Roman names honored as patronus in the provinces of Bithynia, and their origins. The results of the cross-sectional geometric analysis of long bones from the Early Bronze Age community of Çorum-Resuloğlu are shared in the article, which provides valuable information about the physical activities of the people living in this period. Another article analyzing the weaving workshop of the Çuha Factory, which was established in Kocaeli in 1843 to meet the textile needs of the army, called the Bacalı Ambar (Chimneyed Warehouse), has taken its place in this issue as a study on our industrial heritage. The study, which examines two sarcophagi depicting Eros Komos from the Roman Period found during the 2021 excavations in Hisardere Necropolis, Iznik, concludes that these sarcophagi may have been produced from local marble by local craftsmen between 150-170 AD. The last article of the 32nd issue analyzes the cultural structure of the Balıkesir Plain during the Neolithic and Chalcolithic periods based on the finds from Heybeli Höyük.

We would like to thank all the researchers who added value to our journal with their articles. We would also like to thank Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER, the President of TUBA, the Editorial, Editorial and Advisory Boards, the referees who meticulously evaluated the articles, and Asiye KOMUT ŞANLI, Cansu TOPRAK and Ali Buğra ERGİN who carried out the technical and bureaucratic process with great devotion.

Finally, we would like to share with you the news that our journal has started to be indexed in EBSCO-Art & Architecture Source database, one of the important international field indexes, as well as TÜBİTAK ULAKBİM TRDİZİN and European Reference Index for Humanities (ERIH PLUS). Our goal is to ensure that our journal is indexed in more different indexes by maintaining our principled and quality publication policy.

Assoc. Prof. Dr. Şakir ÇAKMAK
Editor